

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕЙРОНАУК

ЗБІРНИК ТЕЗ

**Всеукраїнської конференції молодих вчених
та студентів**

Харків, 2016

При постановке диагноза не следует ориентироваться на изменение содержания какого-либо одного метаболита/параметра/структурного нарушения, даже самого типичного. Необходима комплексная оценка с обязательным принятием во внимание клинической картины, иначе неизбежны диагностические ошибки. Ценность имеет только определенный набор закономерно связанных параметров (т.н. «биохимических синдромов»), хотя даже они не всегда будут соответствовать конкретной нозологии [И.А.Полищук «Биохимические синдромы в психиатрии»].

Дебела І.С.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СПІЛКУВАННЯ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

**Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології,
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна**

Науковий курівник: к.мед.н., ас. Зеленська К.О.

Актуальність. Підлітковий вік - це період життя людини з дитинства до юності в традиційній класифікації (від 10-11 до 14-15 років). У цей період підліток проходить великий шлях у своєму розвитку: через внутрішні конфлікти з самим собою та іншими, через зовнішні зриви він може набути почуття особистості. Підлітковий вік при всій своїй складності психологічних взаємодій з іншими людьми має свою привабливість. Саме в критичному віці підліток спрямований на пошук нових продуктивних форм спілкування. В цьому віці відбувається перехід від дитинства до дорослості та пов'язані з цим переходом зміни в фізичному, психічному й соціальному відношеннях.

Основне коло спілкування підлітків складає сім'я, адже увійшовши у сім'ю через народження, вони звикають до близьких так, як звикають до них в дитинстві. Проте ступивши на стежку підліткового періоду, на зміну приходить час переоцінки рідних. Різна ситуація складається в різних типах сімей: з високою рефлексією, відчуженій, авторитарній, з поступливим відношенням, гіперопікаючій, деградуючій, неповній і т.д. Стилі ставлення до підлітка демонструють лише тенденції умов розвитку в підлітковому віці. В сім'ї може бути одночасно декілька різноманітних стилів спілкування, які зумовлені неоднорідністю культурних рівнів членів сім'ї. Внаслідок цього у кожної особи різні ціннісні орієнтації, які спрямовані на проникнення в багатогранність реальної дійсності: предметного світу, образно-знакових систем, природи, самого соціального простору, безпосередніх стосунків людей.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати соціально-психологічні умови, що впливають на формування підлітка. Дослідити психологічні особливості організації спілкування підлітка.

Матеріали та методи. Для детального вивчення організації спілкування та впливу на підлітків у школі були проведені виховні години на теми: : «Культура спілкування», «Я і конфлікт», «Свій серед чужих або свій

серед своїх», «Власний поріг чутливості до стресу», а також тестування на виявлення комунікативних здібностей, «Як би я повівся у конфліктній ситуації» та можливості у збереженні самоконтролю у стресовій ситуації. У даному дослідженні брали участь 126 учнів 9-11-х класів.

Результати. На основі проведення анкетування, де підлітки відповіли на питання про стосунки з батьками, однолітками та життєві пріоритети, можна зробити висновок, що на особливості спілкування впливає ряд чинників: суспільство, найближче коло спілкування (сім'я, друзі), засоби масової інформації, школа, позашкільна діяльність.

Тестування «Як би я повівся у конфліктній ситуації» дало зрозуміти, що учні старшої ланки відповідають та вчинили б більш зважено, не ухиляючись від проблем, прагнучи її вирішити (73,5%). Натомість молодше покоління не має вираженого бажання йти на переговори та не надають перевагу компромісу (26,5%). Для того, щоб зменшити кількість конфліктних ситуацій у школі та поза її межами, необхідно інформувати підлітків, розповідати що і кого вони втрачають, гаючи час на марні суперечки. Потрібно віддавати пріоритет дружбі та мирним стосункам між однолітками.

Методика «Виявлення комунікативних здібностей» показала різні результати, коли анкетування проводилось до та після бесіди на тему «Культура спілкування», в одному з класів також відбулась дискусія, в якій учні брали безпосередню участь. Результати були відмінними серед учнів різних вікових категорій, більш комунікативними виявились особи, які прослухали лекцію та обговорили питання, що виникли на той момент. Високий рівень комунікативних здібностей спочатку сягав 53%, проте згодом показник сягав 68%.

Значний вплив на психологічні особливості організації спілкування серед підлітків значну роль відіграють стресові ситуації. Тому методика «Власний поріг чутливості до стресу» мала мету навчити справлятися зі своїм внутрішнім напруженням у перші хвилини стресу на першій його стадії, без втрати самоконтролю і без перенесення свого роздратування на оточуючих. На початку навчального року кількість респондентів, які могли втратити «контроль над собою» була значно більшою (23%), ніж після проведених бесід та анкетувань, про що свідчать отримані результати (11%). Це підтвердило припущення, що при належному рівні організації спілкування зростає протидія негативним чинникам навколишнього середовища.

Висновки. Отже, після проведення даних поглиблених досліджень, є свідчення що на форму і характер спілкування впливає належна організація процесу спілкування. Результативність полягає у правильності подання інформації. Оточення підлітків не змінюється, чинники, які впливають на особливості спілкування, залишаються такими ж, проте коли підліток усвідомлює, які фактори впливають на його поведінку, тоді змінюється і поведінка.